

2003-09-17

Landstingsstyrelsen

Begäran om hearing angående den psykiatriska vården

Landstingsstyrelsen föreslås besluta:

att Stockholms läns landsting inbjuder till en hearing angående den psykiatriska vården i länet

att ge landstingskontoret i uppdrag att arrangera denna

Under de senaste månaderna har Stockholms län drabbats av flera bestialiska våldsdåd som begåtts av människor som borde vara under betryggande psykiatrisk behandling. Det är helt uppenbart att den psykiatriska vården inte klarar sin uppgift längre.

Det är dags att återupprätta den psykiatriska vården. Dagens system med dubbelt huvudmannaskap mellan kommuner och landsting, kombinerat med neddragningar inom den psykiatriska vården, leder till att människor som är i behov av hjälp utelämnas. Detta i sin tur ökar risken för våldsdåd i samhället.

Det uppdelade huvudmannaskapet leder ofta till att huvudmännen stjälpes över ansvaret på varandra, eftersom en kostnad på ett område ses som en lättnad för det andra. Ett enhetligt synsätt saknas. Ur individperspektivet är det en tragedi och ur det ekonomiska perspektivet ett slöseri med samhällsekonomiska resurser.

Psykiatrireformen tillkom med goda intentioner om att förbättra livsvillkoren för många människor. Slutenvården skulle ersättas av större frivillighet och öppnare vårdformer. Det krav på samverkan som reformen ställde, framför allt mellan socialtjänst och psykiatri, har inte förverkligats. Många människor i behov av vård faller mellan stolarna.

Vården av de mest allvarligt sjuka har blivit särskilt lidande genom psykiatrireformen. De omfattande nedläggningarna av slutenvårdsplatser har inte på något sätt kunnat kompenseras genom utbyggnad av öppenvården. I stället för att utveckla den psykiatriska vården och formalisera samarbetet med missbrukarvård och sociala myndigheter, har skydds nätet för dessa människor blivit grovmaskigt och består mest av tillfälliga akutinsatser.

Problemet med hemlösa är stort i Stockholms län, vilket till stor del beror på brister i psykiatrireformens genomförande. Psykiskt funktionshinder är ofta den grundläggande orsaken till hemlöshet. Uppskattningen är att omkring hälften av de hemlösa är psykiskt sjuka. Många har hamnat i missbruk till följd av att avvecklingen av slutenvårdsplatserna inte möttes med att andra insatser förstärktes. Med psykisk sjukdom i botten som sedan komplicerats av missbruk, hör de psykiskt sjuka till dem som drabbas av dålig samordning mellan olika insatser. Socialarbetet måste kanske i högre utsträckning ske fältförlagt och på mer flexibla arbetstider.

Den psykiatriska tvångsvården syftar framför allt till att hjälpa den enskilde, men den syftar också till trygghet och rättssäkerhet för anhöriga och allmänhet. Rättssäkerheten och tryggheten för anhöriga, vårdpersonal och allmänhet prioriteras inte tillräckligt högt. Det måste finnas en möjlighet att faktiskt ta hand om allvarligt psykiskt sjuka människor under betryggande och säkra former så att de inte skadar sig själva eller andra. Alltför många händelser vittnar om att självmedicinering inte alltid fungerar.

Rättspsykiatrins platsbrist bör ses över. Många psykiskt sjuka som är dömda till vård inom LRV – lagen om rättspsykiatrisk vård – får inte vård på de rättspsykiatriska klinikerna. De s.k. farlighetsbedömningar som har utförts av andra än specialister på de rättspsykiatriska klinikerna har varit mycket osäkra. Somliga av dessa felbedömningar har fått en tragisk utgång, varför platsbristen på klinikerna måste åtgärdas.

Något måste göras åt regeringens misshushållning med resurser till polisen, som gör att skyddet mot våldsdåd minskar.

Måhända bör psykiatrin brytas ur antingen landstinget eller kommunen. En huvudman skulle kunna skapas, där professionen kan arbeta tillsammans under samma tak.

Som en första åtgärd för en förbättrad psykiatri föreslår jag en av landstingsstyrelsen arrangerad hearing. Förutom förtroendevalda bör bl.a. representanter från socialtjänst, psykiatri, polis och den lagstiftande makten bjudas in.

För Moderata Samlingspartiet

Christer G Wennerholm